

KURULTAYA GİDERKEN

Cinsiyetçi ideolojinin, kadını kısıkaç altına alan mekanizmaların kökleri tarihin derinliklerine uzanmaktadır. Öncelikle bunların oluşum biçimlerine bakmak gerekir. Dinsel faktörler, gelenekler, toplumsal değer yargıları siyasal, sosyal faktörler ve bunların hukuksal alandaki yansımaları kadının ezilmesine, sömürülmesine ve kimliksizleşme'sine neden olmuştur. Toplumsal ve siyasal mücadeleden uzaklaştırılarak, insan kimliğiyle değil, cinsel kimliğiyle varlığı kabul edilmiştir. Kadın-erkek herkesin bilinci toplumun egemen kültürü içinde belirlenmektedir. Dolayısıyla kadının özgürleşme sorunu toplumsal bir sorundur ve sistemden bağımsız düşünülemez. Günümüzde kapitalizmin yaşam koşullarına göre kendini yeniden şekillendiren erkek egemen kültür, bilinç ve pratik üzerindeki hakimiyeti ile sınıflar, halklar ve cinsler arasındaki eşitsizliği her geçen gün daha da derinleştirmektedir. Bu kültürü yıkabilmek çok boyutlu bir mücadele gerektirmektedir. Toplumlarda var olan tüm eşitsizlikler iç içe geçmiştir ve çözümleri de ortaktır. Bu bağlamda eşit, özgür ve demokratik bir toplum yaratmak istiyorsak cinsiyet eşitsizliğine yönelik özgün bir mücadele yöntemi geliştirmek zorundayız. Bin yıllardır toplum ve dolayısıyla kadın tarafından doğal ve değişmez olarak algılanan "Cinsiyet eşitsizliği" olgusunun görünür kılınması için, öncelikle bir bilinçlenme ve aydınlanma sürecinin başlatılması gerekmektedir. Yani bilinçlenme-sorgulama-örgütlenme-mücadele eksenini yaşamın tüm alanlarında harekete geçirmek gerekmektedir. Erkek egemen kültürün dayattığı tahribatları aşabilmenin önemli yollarından biride, sorunlarının bilincine vararak; kendi öz gücüyle, tüm demokratik mücadele zeminlerinde güç haline gelmek, özgürleşebilmektir. Eşitsizliğin ortadan kaldırılabilmesi, ezilen cinsin siya-

sal alana ve toplumsal üretime bilinçli ve aktif katılımıyla mümkün olacaktır. Kurultayımızın bu anlamda emekçi kadınların aydınlanma, bilinçlenme ve sorgulama süreçlerine temel teşkil edeceğine inanıyoruz.

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, tüm dünyada kadınların yasal, siyasal, ekonomik ve kültürel hak ve özgürlüklerini elde ettikleri bir dönem olmuştur. Son yıllarda kadın - erkek eşitliğinin sağlanması ve kadının insan haklarının elde edilmesi yönünde görünür bir çaba harcanmakta ise de, ataerkil zihniyet bunun önünde büyük engel olarak varlığını sürdürmektedir.

Cinsiyete dayalı ayrımcılık, hem aile içinde hem de kamusal alanda varlığını sürdürmektedir. Sektörler, meslekler ve hiyerarşik yapılanmada dengesiz bir yığılma yaşanmaktadır. Cinsiyetçi işbölümü kadınları aile yaşamına bağladığı için, toplumsal süreçlerden dışlanmayı doğal ve değişmez göstermektedir. Demokratik siyaset ve tartışma kültürünün eksikliği, kadınların siyaset ve yönetsel süreçlerden dışlanmasına neden olmaktadır. Toplumsal yaşam deneyimleri, geleneksel ev sorumlulukları, anne ve eş rolleriyle sınırlı olan kadınlar, iki ayrı dünyanın değer ve davranış biçimleri arasında bocalamaktadırlar. Başarının koşulları, rekabet, çalışma yöntemi kadının siyaset yapma tarzıyla çatışmaktadır. Kadının kamusal alana katılmayışının önündeki engel elbette sadece erkeğin duruşu değil, aynı zamanda kadının kendi sorunlarının bilincinde olmayışından da kaynaklanıyor. Ancak toplumsal gerçekliğin zor fayıcılığı, kadını kendi kaderine etkide bulunmaya itmektedir. Özel alanın cenderesinden kurtulup, kamusal alana geçen kadın, kendi öz çıkarlarının genelin çıkarlarıyla olan bağını çözümleme imkanını bulabilecektir.

Bu bağlamda sendikalar, aile-iş-sendika üçgeninde cinsiyetçi ideolojinin cenderesine düşen kadınların sorunlarının çözümü nokta-

sında öncelikle yapı, politika, kültür ve kurallarını değiştirme, alternatif bir bakış, yapı ve tarz oluşturarak diğer alanları da donuşturmek durumundadırlar. Eşitlik, ozgurluk ve demokrasi mücadelesi veren sendikaların başarıya ulaşmaları, ancak eşitsizliğin getirdiği sorunları görünür kılarak; kadınların sendikaya etkin katılımı, örgütsel olarak bütünleşmeleri, sendikal politikaların oluşum sureerlerine ve karar mekanizmalarına doğrudan dahil edilmeleriyle mümkündür. Elbette ki her Őeyden önce kadınların sendikaya ilgi duymaları, sendikayla iletişimlerinin geliştirilmesi, sendikal ve politik bilinerlerinin gelişiminin sağlanmasıyla birlikte cinsiyet eşitsizliği olgusunun görünür kılması gerekmektedir. Uluslar arası emek örgütleri çalışma yaşamında ve sendikal alanda eşitliğin sağlanması önündeki engelleri kaldırmak ve kadınları güçlendirmek amacıyla olumlu eylem politikaları geliştirmektedirler.

Kadının emek mücadelesine aktif katılımı, ancak toplumsal ve öznel sorunlarının köklü ozumuyle mümkündür. Unutulmamalıdır ki, bu egemen kulturu yıkmak yada değiştirmek bizlerin elindedir. 14 yılı aşkın bir süredir eğitim emekçilerinin hakları için mücadele eden orgutumuz EğİTİM SEN, bu anlamda olduğa önemli mesafeler kat etmiş, pek çok olumlu politikalar üretmiştir. Bugün gelinen noktada ise kadın emekçilerin, kamusal veya siyasi yaşama bilinçli katılımı daha büyük bir önemle algılanmaktadır. Genel Merkez ve Őubelerimizde daha önce varolan "Kadın Komisyonları" kadınların, sendikal mücadeleye katılımı noktasında bir mıknatis görevi üstlenmiştir. Kadın Komisyonlarının sendikal işleyişe göre sekreterliklere bağlı olması, karar organlarını doğrudan etkilemesini engellediği için, sendikamızın Kadın Sekreterliğini oluşturma ihtiyacını açığa çıkarmıştır. Kadın sekreterliği, oluşturduğu program doğrultusunda öncelikli olarak, kadın üyelerimizin sorunlarının belirlenerek, mücadele izgimiz çerçevesinde geliştirilecek özüm yöntemleriyle; varolan olumsuzlukların giderilme-

si, kadınların toplumsal yaşama ve sendikal örgütlenmeye aktif katılımının artırılması, emeğini ve kendini örgütleyebilmesi ve politika üretebilmesi için çalışmalar yürütmüştür. Kadın Sekreterliği kurulduğu 2000 yılından bugüne kadar eğitim, örgütlenme, basın-yayın, eylem ve etkinliklere yönelik pratik anlamda kapsamlı çalışmalar gerçekleştirmiştir. Ancak sadece Kadın Sekreterliğinin oluşturulması bütün sorunların çözümü için yeterli değildir. Kurumsal düzeyde bunun ideolojik, politik alt yapısının oluşturulması, pratikte yaşanan problemlerin aşılması gerekmektedir.

Bu nedenle 1. Kadın Kurultayımız, örgütümüzün kadın politikalarının netleştirilmesi ve hukuksal bir çerçeveye oturtularak, bütün örgüt tarafından benimsenmesi açısından büyük önem taşımaktadır. EKİM 2002 tarihinde Genel Kurulumuzun kararı ve örgütümüzün talebi doğrultusunda düzenleme startı verdiğimiz "EĞİTİM-SEN 1. Kadın Kurultayı"nın amacı, eğitim emekçisi kadınların özgün ihtiyaçlarının tespiti, özel ve kamusal alanda varolan cinsiyetçi politika ve uygulamaların saptanarak çözüm önerilerinin geliştirilmesi, cinsiyet eşitliği politikaları geliştirilerek, sendikal politikaların bir parçası haline getirmektir. Böylece sendikal ve toplumsal alanda kadın örgütlenmesinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir.

Kurultay'a Nasıl Hazırlandık?

- Tüm şubelerden kadın üyelerinin etkin katılımını hedef alan hazırlık sürecinde öncelikle kurultay gündemini oluşturmak üzere, KASIM 2002 tarihinde Şubelerimizden gelen görüşler doğrultusunda Kurultay konu başlıkları şu şekilde belirlendi: Kapitalist Küreselleşme Kadınları Nasıl Etkiliyor, Eğitim İşkolunda Çalışan Kadınlar ve TİS, Şiddete Karşı Politikalar, EĞİTİM-SEN de Olumlu Eylem ve Eşitlik Politikaları.

Bu başlıklar çerçevesinde 9 Aralık 2002 tarihinde Şube Kadın Sekreterlerimiz oluşturdukları "Kadın Kurultayı Komisyonu"yla hazırlık çalışmalarına başladı. Şubelerimizin oluşturdukları Kurultay Komisyonlarının bir yıllık bir çalışma sonucu hazırladıkları tebliğlere, Şube Forumları gerçekleştirilerek son şekli verildi ve Genel Merkezimize iletili.

- 30 Haziran 2003 tarihinde gerçekleştirdiğimiz Kadın Sekreterleri ve Kadın Eğitimciler toplantısında yapılan değerlendirme sonucu, hazırlanan tebliğlerin yetersiz olduğu, Şube Forumlarının yeterince gerçekleştirilemediği tespitinden hareketle 2003 sonbaharında gerçekleştirmeyi planladığımız Kurultayımızın, Şubat 2004 tarihine ertelenmesi kararı alındı.

10-11 Ocak 2004 tarihinde kadın sekreterleri ve kadın eğitimcilerimizle gerçekleştirdiğimiz ikinci toplantıda, kurultay gündemini oluşturan dört ana başlığa ilişkin ,45 şubemizin hazırladığı 105 tebliğ üzerinde oluşturduğumuz çalışma gruplarıyla atölye çalışması gerçekleştirildi.

Kurultay Çalışması Nasıl Yürütülecek?

Elde edilen sonuçların sağlıklı bir şekilde toparlanması, teknik çalışmaların eksiksiz yapılabilmesi ve Kurultayımızın daha verimli geçebilmesi için, önceden öngördüğümüz Şubat 2004 tarihinin yetersiz olacağı gerçeğini ele ortaya koymuştu. Bu nedenle öncelikle Kadın Kurultayımızın tarihinin 2-3-4 Temmuz 2004 tarihine ertelenmesi ve atölye çalışmalarının derleyip toparlayacak merkezi düzeyde bir-Kadın Komisyonu'nun oluşturulmasının gerekliliği ortaya çıktı. Bu bağlamda daha önce DEK ve KESK Kadın Kurultayının örgütlenme sürecinde yer almış Genel Merkez Yöneticisi, Merkez Kadın Komisyonu üyesi arkadaşlarla, Ankara şubelerimi-

zin kadın sekreterleri, kadın eğitimciler ve akademisyen üyelerimizden oluşan 15 kişilik "Kurultay Hazırlık Komisyonu" oluşturuldu. Komisyon hazırlık sürecinde ortaya çıkan tebliğle! ile 10-11 Ocak 2004 tarihinde gerçekleştirdiğimiz hazırlık toplantısı sonuç raporları üzerinde yaptığı çalışma sonucu özet raporları hazırladı.

Kurultay hazırlık sürecinde, kurultayımızın enine boyuna tartışma olanağı elde etmeye yönelik katılımcı bir yaklaşım benimsenmiştir. Şu an elinizde bulunan taslak raporlar, kurultay delegelerinin tartışmasına sunulacak ve delegelerin görüş, öneri ve eleştirilen doğrultusunda raporlara son şekli verilerek, Kurultayımızın temel politikaları belirlenecektir.

Her konu başlığına ilişkin, biri Merkez Kadın Komisyonundan gelen kolaylaştırıcı bir üye olmak üzere, altı kişilik bir çalışma grubu oluşturulacaktır. Çalışma gruplarının son şeklini vereceği raporlar genel kurulun onayına sunulacaktır.

Ayrıca ana raporların yanı sıra her konuya ilişkin olarak akademisyen üyelerimizin ve Uluslararası Sendika temsilcilerinin sunacakları tebliğler de tartışmaya sunulacaktır. Kurultay sonuçlarınız daha sonra kitapçık halinde basılacaktır.

Kurultayımıza 250 delege katılacaktır!. Kadın sekreterlerimiz, eğitimcilerimiz ve merkez kadın komisyonu üyelerinin doğrudan delege olarak katılacağı kurultayımızda genel delegelikler tebliğ hazırlayan şubelerimizin üye oranlarına göre belirlenmiştir. Ayrıca 20 delegelik kontenjan akademisyen üyelerimize ayrılmıştır!.

Kurultayımızın işleyiş hukukunu belirlemek amacıyla hazırladığımız yönetmelik şubelerimize gönderilmiştir.

Tüm emekçi kadınlara yönelik hazırladığımız kurultayımızı tanıttım broşürü ve afiş 20 bin adet basılarak şubelerimize gönderilmiştir. Uluslararası Eğitim Sendikalarıyla (GEW, AOB, NL, Kİ OS,

FENPROF, OIELEİ, SİNES, LARARFORBUNDET) iletişime girerek kurultayımıza katılmaları yönünde çağrıda bulunduk. Şu ana kadar Hollanda (AOB), Fransa (SİNES), Yunanistan (OIELEİ), Kuzey Kıbrıs (KTÖS) Sendikalarından katılım sağlayacaklarına ilişkin yanıt aldık.

Hedefimiz sorunlarımızı saptayarak çözüm önerilerimizi geliştirmek, aldığımız kararların yaşama geçmesi için çalışmak ve taleplerimizin arkasında durmaktır. Bu, kurultayımızın sonuçlarının işyerlerine, kadın üyelerimize ve örgütümüzün tamamına taşınmasıyla mümkün olacaktır. Kadın hareketine dinamizm ve enerji katacak olan Kadın Kurultayımızın emekçi kadınların duruşunu güçlendireceğine; susturulmaya, geri plana itilmeye çalışılan kadınların söz söyleme, karar alma ve alman kararlara sahip çıkma gücünü geliştireceğine inanıyoruz.

Başka bir Türkiye ve başka bir Dünya yaratmak için sorgulayalım ve değiştirelim!

Yaşasın kadın dayanışması!

ELİF AKGÜL

MERKEZ KADIN SEKRETERİ